

STICHTS-HOLLANDSE HISTORISCHE VERENIGING

opgericht in 1957

gevestigd te Woerden

heeft per 1 januari 2018 de Culturele ANBI-status verworven

PERSBERICHT

Mening tegen Macht – de wereld van Jan de Bakker.

Een extra lezing van *Debora d'Hont-Dieleman*

in het kader van het Jan de Bakker jaar.

Het is dit jaar precies vijfhonderd jaar geleden dat *Jan de Bakker* (1499-1525) op de brandstapel in Den Haag wordt vermoord. De geboren Woerdenaar groeit op in een arm Woerden en gaat al op jonge leeftijd studeren. Hij wordt priester maar ontdekt dat de katholieke kerk er praktijken op nahoudt die hij verafschuwt. Zijn standpunten moet hij met de dood bekopen. In het kader van het Jan de Bakker jaar in Woerden, wordt een drietal bijzondere lezingen georganiseerd, mede door de **Stichts-Hollandse Historische Vereniging**. Op 11 juni aanstaande houdt *Debora d'Hont-Dieleman* de eerste lezing. Daarin gaat ze in op de wereld waarin Jan de Bakker leefde. De lezing wordt gehouden in kapel *Weddesteyn*, Utrechtsestraatweg 50, 3445 AS Woerden. Aanvang 20.00 uur en de toegang is gratis.

Achtergrondinformatie

Deze eerste lezing in het drieluik over de wereld van *Jan de Bakker*, gaat over het historisch perspectief. De titel is niet voor niets 'Mening tegen Macht'. Aan het begin van de zestiende eeuw treden de machthebbers streng op tegen iedereen met een andere mening of (geloofs)overtuiging. Jan de Bakker is, in de Noordelijke Nederlanden, het eerste slachtoffer die vanwege zijn overtuigingen op de brandstapel komt.

Hij wordt geboren aan het einde van de middeleeuwen. Hoe ziet Woerden er op dat moment uit en in wat voor wereld groeit hij op? Hoe is die wereld eigenlijk tot stand gekomen? Als grensstad krijgt Woerden in de loop van de tijd veel te verduren. Amper tien jaar eerder wordt Woerden meegesleurd in een van de laatste oorlogen tussen de *Hoeken* en *Kabeljauwen*. *Jan van Montfoort* neemt in 1488 het kasteel van Woerden in en blijft er vervolgens bijna een jaar. Als Jan de

Bakker opgroeit, is de stad nog niet hersteld van deze bezetting en heerst er veel armoede. Dit zal hem zeker hebben gevormd.

Jan de Bakker verkondigt zijn mening in een tijd waarin de wereldlijke en kerkelijke macht nog onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Vrijheid van meningsuiting en geloofsvrijheid zijn nog niet aan de orde in het Heilige Roomse Rijk van keizer *Karel V*. Iedereen die afwijkt van het katholieke geloof loopt het risico opgepakt en gestraft te worden. Mensen vanuit verschillende geloofsstromingen belanden op de brandstapel. Maar in 1572 zijn de rollen omgedraaid. Toch kan *Willem van Oranje*, die geloofsvrijheid heeft toegezegd, niet voorkomen dat er 19 katholieke religieuzen uit Gorinchem worden vermoord tijdens de opstand tegen *Philips II*. In het huidige Nederland is vrijheid van meningsuiting en geloofsvrijheid een groot goed, maar hebben we echt geleerd van de veelbewogen geschiedenis?

Over de spreker

Debora d'Hont-Dieleman is publieksarcheoloog en werkt als rondleider in verschillende musea. Daarnaast is ze bestuurslid bij de *Stichts-Hollandse Historische Vereniging* en houdt ze zich onder andere bezig met historische storytelling.

Beeldmateriaal

Zie volgende pagina

Presentatie van de heilige tuniek aan Karel V. Bron: Palais des Beau Arts, Lille.
Zeventiende eeuws schilderij door Frans Francken de jongere.

Dedora d'Hont-Dieleman, Foto: Lette-fotografie.nl